

Зокрема, танцювальний проект «Говори тілом», ГО «Платформа сучасного танцю», “TanzLaboratorium” від ГО «Асоціація актуального танцю», танцювальна компанія “Totem Dance Theatre”, а також особисті акаунти українських хореографів, що перебувають в Україні або виїхали в евакуацію, є прикладами втілення теоретичного доробку на практиці. Аналіз матеріалів, розміщених на цих ресурсах, виявив дві тенденції. Тенденція перша засвідчує, що сучасна хореографія як практика репрезентації тілесного досвіду спонукає до малих форм і схематичності й декларативності ідей. Натомість друга тенденція демонструє, що сучасна хореографія залишається видом мистецтва, якому властиві синкретичність, відтермінування в часі для детальної рефлексії, розробки нової хореографічної лексики, режисерських рішень і сценографії у процесі створення великих форм.

Окрім того, наявність медійного виміру долучає до рецепції культурної пам’яті в сучасній хореографії питання ускладнення образності, розширення аудиторії впливу та можливості зворотного зв’язку. Ускладнення хореографічної образності відбувається через можливості соціальних мереж і виражальні засоби кінематографу. Властивості соціальних мереж долучають сучасну хореографію до проблемного поля формування культурної пам’яті у віртуальному просторі. Тоді як домінування відеоформату активує проблематику відеотанцю, визначення, функціонування та дослідження якого в Україні перебувають на початкових стадіях.

Тобто мистецтво сучасної хореографії спроможне водночас апелювати до колективної пам’яті й репрезентувати культурне надбання нації, а також звертатися до нагальних проблем, відтворювати враження, рефлексії, творчі пошуки, відтак, репрезентувати сьогодення.

Отже, сучасна хореографія постає як мистецька практика формування короткотривалої культурної пам’яті, зосередженої в соматичному досвіді митця, а також як довготривала культурна пам’ять, конструйована за допомогою образу та засобів художньої виразності.

Н. Ігнат'єва

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ВІЙНИ ПЛАСТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ ТЕАТРУ ТІНЕЙ TEULIS

N. Ihnatieva

REPRESENTATION OF WAR THROUGH THE PLASTICITY MEANS OF THE TEULIS SHADOW THEATER

Збройні конфлікти виникали впродовж усієї історії людства. Вони впливали на життя як звичайних громадян, так і країни загалом. Зазвичай війна несе в собі негативні наслідки та призводить до загибелі мирного населення, масштабної еміграції людей із зони бойових дій, руйнування інфраструктури, забруднення довкілля, деградації й знищення екосистем, спад виробництва та погіршення економіки країни, загального зниження якості життя, гіршого стану здоров’я, психічних та фізичних травм тощо.

Війна впливає на усі сфери життєдіяльності суспільства і як ніхто це відчувають українці. Увесь жак та біль від подій, потреба донести світові інформацію про війну, зберегти пам’ять для майбутніх поколінь, показати мрії та справжні цінності для звичайної людини штовхають митців на відображення історії сьогодення у своїх

творах. В умовах глобального інформаційного простору це стає надзвичайно важливим.

Отже, мистецтво не стоїть осторонь. Висвітлюючи притаманними йому засобами воєнні події в художніх та документальних фільмах, фотографіях, літературі, живописі, театрі, воно спонукає до осмислення та переоцінки цінностей, створює можливість рефлексії та самоусвідомлення.

Актуальним нині залишається номер театру тіней Teulis під назвою «Крик душі» (трапляється також назва «Крик душі України»), попри те, що вперше його представили наприкінці 2014 р. на італійському талант-шоу “Tu si que vales” («Ви того варті»), а в Україні — на початку 2015 р. під час концерту «Хоробрі серця».

Принцип роботи театру тіней — це використання світла, що проникає крізь полотно, й «тіні» фігурок, які відбиваються на цьому полотні й видні аудиторії. Якщо в класичному варіанті використовують пласкі маріонетки-ляльки, виготовлені з паперу або шкіри, у театрі тіней Teulis працюють живі артисти, які залучають у роботу повністю все тіло.

За допомогою пластичних можливостей людського тіла та аудіовізуальних ефектів актори театру створюють силуети об'єктів-образів, що символічно розповідають про мирне життя (дівчина, що годує горішками білочку в парку, зустріч чоловіка й жінки, їхні обличчя в напівоберті, поцілунок, будинок як символ сімейного затишку, сім'я з дитячим візочком) та війну, що несе в собі смерть та загибель людей (танки, літаки, звуковий ряд пострілів, вибухів).

Біг у різних напрямках і стрибки, відтворюючи атмосферу хаосу та страху, передають панічний стан людей і намагання втекти й сховатися, тобто фізичний рух акторів допомагає показати емоційний стан персонажів. Звуки пострілів і падіння ототожнюються з вбивствами та загибеллю мирних жителів.

Одним з критеріїв у виборі об'єктів, на наш погляд, є його впізнаваність, наприклад монументальна скульптура «Батьківщина-Мати», яка в контексті номеру символізує боротьбу українців і захист своєї країни, стійкість та незламність. Поступово скульптура перетворюється на свічку, символ скорботи та пам'яті про загиблих. Наймовірно злагоджена робота акторів створює абсолютну ілюзію живого полум'я, від якого тоне й тече віск. У наступній сцені за рахунок відчуття партнера та точних рухів можна побачити дзеркальне зображення героїні. А наприкінці артисти створюють знак серця в сцені повернення чоловіка додому та напис «I ♥ UA», тим самим говорячи про любов до країни та надію на перемогу.

Отже, аналізуючи роботу артистів, можна стверджувати, що вони використовують:

- статику, так би мовити, стоп-кадри, у яких чітко видно об'єкти-образи (як живі рухливі образи (людина, тварина), так і неживі предмети (будинок тощо), і навіть знаки (серце, літери);
- рухові можливості тіла, які поділяються на дві групи: перша — основні або образні, коли актори рухаються як персонажі або об'єкти-образи; друга — перехідні або робочі, коли актори переходять від одного об'єкта до іншого;
- хореографічні та акробатичні рухи, підтримки партнерів, пози, жести;
- умовно прості рухи в тих об'єктах, де потрібна лише одна людина, та складні рухи в тих об'єктах, що потребують злагодженості багатьох артистів.